

МАТЕРІАЛИ
СІМНАДЦЯТОЇ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ
В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Одеса
18 травня 2021 року

Poland Switzerland Germany

Turkey Syria Belarus

Польща Швейцарія Німеччина
Туреччина Сирія Білорусь

Шинкаренко Л. В., Шинкаренко В. М. (Одеса, Україна)
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЕКОНОМІЧНИХ ЧИННИКІВ НА РІВЕНЬ
ЖИТТЯ ТА ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

У тезах проведено аналіз динаміки індексу споживчих цін та оцінено вплив основних макроекономічних показників на рівень доходів населення та витрат домогосподарств в Україні.

Shynkarenko L., Shynkarenko V. (Odessa, Ukraine)
STUDY OF THE INFLUENCE OF ECONOMIC FACTORS ON LIVING
STANDARDS AND POPULATION INCOME

The abstracts analyze the dynamics of the consumer price index and assess the impact of key macroeconomic indicators on household income and household expenditures in Ukraine.

Пандемія COVID-19 та обмеження, що спрямовані для стримування розповсюдження коронавірусу, негативно вплинули на соціально-економічне становище більшості країн світу. Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш, виступаючи на Всесвітньому економічному форумі в Давосі, який в 2021 році проходив в онлайн-форматі зазначив: «Ми переживаємо найважчу кризу в області світової охорони здоров'я та економіки за останні 90 років. Зараз нам, як ніколи, необхідні інвестиції в здорове і стійке майбутнє, де людина буде поставлена в самий центр всієї соціально-економічної парадигми сучасного світу».

Негативні наслідки спіткали і українську економіку. За даними Державної служби статистики фізичний обсяг валового внутрішнього продукту (ВВП) України скоротився в 2020 році на 4%. У макроекономіці ситуацію, що склалася в Україні, називають стагфляцією. Стагфляція характеризується надмірним зростанням цін за наявності кризових явищ в економіці. Здійснення заходів з підтримки сталого рівня інфляції стає найважливішою умовою реалізації грошово-кредитної політики держави. В якості цільового орієнтира рівня інфляції науковці пропонують використовувати обґрунтований оптимально допустимий показник, що не завдає шкоди економічному зростанню і суспільному відтворенню, але в той же час дозволяє збільшувати доходи громадян, підвищувати в цілому якість життя в країні.

Зважаючи на важливість дослідження впливу інфляції на суспільно-політичне та економічне життя, різні аспекти проблеми викладено у працях вітчизняних та закордонних вчених. Серед них виділимо роботи Є. Алімпієва, В. Геєця, С. Герасименко, А. Головач, А. Гриценко, А. Єріної, І. Іванова, Н. Ковтуна, Н. Костіна, Р. Кулініча, Г. Купалової, Р. Моторина, а також І. Белявського, Е. Герде, І. Єлісеєвої, А. Маковей, О. Куніна, Н. Рязова, М. Сарел, Л. Скутару та інших. Результати досліджень показують щільний взаємозв'язок індексу споживчих цін (ІСЦ), рівня доходів населення (ДН) та валового внутрішнього продукту (ВВП). Аналіз динаміки індексу споживчих цін в Україні на протязі 2002-2020 років та вплив макроекономічних показників на ІСЦ та рівень доходів населення у роботах вітчизняних науковців не проводився.

Інфляційні процеси досліджуються на основі індексу споживчих цін (ІСЦ) в Україні за період з 2002 по 2020 роки. Індекс споживчих цін демонструє загальний рівень інфляції в економіці і є індикатором рівня життя населення та соціально-економічного розвитку. ІСЦ займає центральне місце в системі показників статистики цін і розраховується в Україні, починаючи з серпня 1991 року, в рамках програми опрацювання ряду макроекономічних показників, оснований на міжнародних стандартах. ІСЦ став важливим економічним показником з часу його запровадження. Значення ІСЦ важко переоцінити, оскільки він прямо чи непрямо впливає на рівень життя населення країни [1].

Рівень доходу домогосподарств та інфляційні процеси досліджуються на основі наступних макроекономічних показників: річного індексу

споживчих цін в Україні (ІСЦ), щорічного обсягу валового внутрішнього продукту (ВВП), обчисленого у доларах США (найбільш стабільної світової валюти) та рівня середньої заробітної плати (ЗП), перерахованої у доларах США, витрат домогосподарств (ВД), також у доларах США за період з 2002 по 2020 рік. Масив даних складено за звітами Державної служби статистики України [2].

Аналіз побудованих трендових ліній показників свідчить про те, що коливання рівня індексу споживчих цін щільно пов'язано із поведінкою обсягу валового внутрішнього продукту, курсу гривні та середньої заробітної плати а також витрат домогосподарств. Для підтвердження гіпотези про наявність щільного зв'язку між зазначеними факторами, обчислено за допомогою команди «КОРРЕЛЯЦІЯ» пакету «АНАЛИЗ ДАННЫХ» електронних таблиць MS Excel коефіцієнти кореляції між показниками. Обчислені коефіцієнти дозволяють дійти висновку, що на темп зростання індексу споживчих цін найбільш впливає коливання курсу гривні (знецінення гривні на 1% приводе до зростання ІСЦ на 0,79%). Вплив темпів зростання обсягу валового внутрішнього продукту, середньої заробітної плати та витрат домогосподарств є помірним та від'ємним, тобто підвищення темпу зростання ВВП на 1% приводе до зниження ІСЦ на 0,43%, наслідком збільшення темпу зростання ЗП на 1% є зменшення ІСЦ на 0,54%, збільшення темпу зростання ВД на 1% є зменшення ІСЦ на 0,37%.

Прогнозування показника на початок 2021 року показало, що, незважаючи на кризу в економіці, немає суттєвих причин для значного збільшення рівня інфляції. Для більш глибокого вивчення причин зростання індексу споживчих цін слід розглянути зміну величини окремих його складових (продовольчих, непродовольчих, послуг та інших видів товарів), щільність взаємозв'язку ІСЦ одночасно з декількома факторами, а саме курсом національної валюти, розміром середньої заробітної платні та обсягом валового внутрішнього продукту, доходами та витратами домогосподарств.

ЛІТЕРАТУРА // ЛИТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Індекс споживчих цін: сприйняття та реальність: Посібник. Державний комітет статистики України. За ред. Ю.М. Остапчука, 2006. 56 с.
  2. Офіційний Сайт Служби Статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
-
-